

ἐγκλημα, «εφοβείτο τον Ιωάννην, ειδώς αυτόν ἄνδρα δίκαιον και ἅγιον».

Χάρη και ἔλεγχος

Εἶναι γνωστά τα περιστατικά που οδήγησαν τον Προφήτη στο μαρτυρικό τέλος. Ο Πρόδρομος ἤλεγξε δριμύτατα την παρανομία του Ηρώδη λέγοντας, «ουκ ἔξεστί σοι ἔχειν την γυναῖκα του ἀδελφοῦ σου», και αυτό δημιούργησε το μίσος της Ηρωδιάδος με ἀποτέλεσμα τον θάνατο του Προφήτου.

Αυτὴν την ἐνέργεια του Βαπτιστοῦ χρησιμοποιοῦν πολλοί για να δικαιολογήσουν τις δικές τους ἐλεγκτικές ἐνέργειες. Ὅσοι σήμερα ἔχουν σκοπό της ζωῆς τους να ἐλέγχουν διαρκῶς τα κακῶς κείμενα στην κοινωνία και την Εκκλησία, καθῶς ἐπίσης και υψηλά ἱσταμένους ἀνθρώπους, φέρνουν σαν παράδειγμα την περίπτωση του Ιωάννου, ἀγνοώντας ἴσως ὅτι αὐτή η περίπτωση εἶναι ἐναντίον της νοοτροπίας τους. Και να γιατί.

Ο Τίμιος Πρόδρομος ἦταν γεμάτος ἀπὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Ἐλαβε το Ἅγιον Πνεῦμα, ἐνῶ ἦταν ἀκόμη ἐξ μηνῶν ἐμβρυον στην κοιλία της μητέρας του Ελισάβετ. Ο ἀρχάγγελος Γαβριήλ εἶπε στον πατέρα του Ζαχαρία: «και Πνεῦμα Ἀγίου πλησθήσεται ἐτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ» (*Λουκά α΄ 15*). Και πράγματι. Ὅταν η Παναγία, μετὰ τον Ευαγγελισμό της, ἐπισκέφθηκε την Ελισάβετ, που περνοῦσε τον ἕκτο μήνα της κυήσεώς της, «εσκίρτησε το βρέφος ἐν τη κοιλία αὐτῆς (ο Τίμιος Πρόδρομος) και ἐπλήσθη Πνεύματος Ἀγίου η Ελισάβετ και ἀνεφώνησε...» (*Λουκά α΄ 41*).

Καθῶς βλέπουμε ο Τίμιος Πρόδρομος ἀπὸ την μήτρα της μητέρας του ἐδέχθη «την τελειότητα του μέλλοντος αἰῶνος» και ἀναγνωρίζει ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι τον Χριστό. ...ὅλη η ζωή του Προδρόμου υπῆρξε θαυμαστή. «Υπὲρ ἀπαντας θαῦμα θαυμάτων ἐστίν». Εἰπιγραμματικά να ἐνθυμηθούμε ὅτι, ἀπὸ μικρὴ ἡλικία ζοῦσε στην ἔρημο, ὅτι ἀξιώθηκε της μεγάλης τιμῆς να βαπτίσει τον Κύριο, ὅτι ἐπαινέθηκε ἀπὸ τον Χριστό και ὅτι ἔδωσε τους μαθητάς του στον Κύριο. Ἐτσι προετοίμασε το ἔδαφος, ετοίμασε τον δρόμο για το ευαγγελικό κήρυγμα.

Μπορεῖ ο Τίμιος Πρόδρομος να ἀποτελέσει ὑπόδειγμα για ἐκείνους που δεν ἔχουν λάβει αἰσθητά το Πανάγιον Πνεῦμα, που δεν εἶναι «χαριτωμένοι», ἀλλά τις περισσότερες φορές ἐλέγχουν ἀπὸ δική τους ἐσωτερική ἀνασφάλεια και ψυχική ἀσθένεια; Μπορεῖ δηλ. ο καθένας, ὄντας ἀγευστος της πνευματικῆς ζωῆς και μὴ ἔχοντας πνευματική ἐμπειρία, να ἀσχολῆται με τον ἔλεγχο προσώπων και πραγμάτων; Αὐτό το ἔργο το κάνει η Εκκλησία δια των ἁγίων της, ὅταν χρειασθεῖ, και τότε ο ἔλεγχος ωφελεῖ και θεραπεύει, ἐιρηνεύει.

Χάρη και ἡλικία

Συνήθως ἐνθυμούμενοι την μεγάλη αὐτή προφητική μορφή ο νους μας πηγαίνει σε ἓνα γέροντα Προφήτη και ἀγνοοῦμε ὅτι ο Πρόδρομος μαρτύρησε γύρω στα 30 του χρόνια. Εἰσης, ὅπως εἶδαμε προηγουμένως, ἔλαβε το Ἅγιο Πνεῦμα ἀπὸ την κοιλία της μητέρας του, πρὶν ἔλθει στον κόσμο.

Χωρὶς να παραγνωρίζουμε την ἀξία της γενικῆς και πνευματικῆς πείρας για την χριστιανική ζωή, ἐντούτοις ξέρουμε καλά ὅτι η πνευματική ζωή εἶναι ἔλευση του Παρακλήτου στην καρδιά του ἀνθρώπου. Και το Πανάγιο Πνεῦμα «ὅπου θέλει πνει». Ἐτσι εἶναι δυνατόν ἓνα μικρό παιδί να ἔχει

μεγάλη Χάρη και να θεολογεί ἀπὸ την ἐνέργεια του Παναγίου Πνεύματος, ἐνῶ ἓνας μεγάλης ἡλικίας Χριστιανός να ἀγνοεῖ ὅλη αὐτή την πορεία της θείας Χάριτος. Επομένως δεν εἶναι ἀπαραίτητη η σύνδεση της Χάριτος με την ἡλικία. Υπάρχουν ἀνθρωποι που ἀπὸ την ἀρχή της πνευματικῆς τους ζωῆς ἀξιώθηκαν μεγάλων χαρισμάτων του Παναγίου πνεύματος, που ἄλλοι δεν ἀξιώθηκαν ποτέ ἢ ἀξιώθηκαν στο τέλος της ζωῆς τους. Ἐτσι ἐξηγείται ὅτι μέσα στην λατρεία και κατὰ την διάρκεια των μυστηρίων εἶναι δυνατόν τα παιδιά να καταλάβουν πολλά πράγματα, που ἀδυνατοῦν να κατανοήσουν οἱ μεγαλύτεροι στην ἡλικία.

Χάρη και θάνατος

Η ἀποκεφάλιση του Τιμίου Προδρόμου, δηλ. η βίαιη ἐξοδός του ἀπὸ την ζωή αὐτή, ἦταν η πιο φυσική κατάσταση. Πως ἐξηγείται αὐτό; Κατὰ τον ἅγιο Γρηγόριο τον Παλαμά ο Πρόδρομος «δεν ἔπρεπε να ὑποστεί τον φυσικό θάνατο, διότι αὐτός εἶναι η καταδίκη της παραβάσεως του Ἀδάμ, της ὁποίας δεν ἦταν οφειλέτης ο υπηρέτης της ἐντολῆς, ο υπῆκοος στον Θεό ἀπὸ την μήτρα της μητρὸς του. ...

ὅταν ο ἀνθρωπος λαμβάνει την θεία Χάρη τότε ὅλα ἀλλάζουν. Τα πιο παράξενα γίνονται τα πιο φυσικά. Ο ἔλεγχος γίνεται θεραπεία και ευλογία. Η μικρὴ ἡλικία γίνεται ἀμβωνας οὐράνιας διδασκαλίας. Το μαρτύριο και ο θάνατος γίνονται ὕμνος και δόξα.

Ας ἔχουμε τις ευχές του Τιμίου Προδρόμου και Βαπτιστοῦ Ιωάννου.

«Ὅσοι Πιστοί», Ἐκδόσεις Ι.Μ. Γενεθλίου της Θεοτόκου (Λιβαδειά)

29-8, ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΕΙΑΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΝ, Ἀντίφωνα, Ἀντίφωνον α΄,Ἦχος β΄, ὁ α΄ χορὸς , Στίχ. α΄.

Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ, καὶ ψάλλειν τῷ ὀνόματί σου, Ὑψιστε.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, Σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

ὁ β΄χορὸς, Στίχ. β΄. Τοῦ ἀναγγέλλειν τὸ πρῶτὶ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὴν ἀλήθειάν σου κατὰ νύκτα. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

ὁ α΄ χορὸς , Στίχ. γ΄. Ὅτι εὐθὺς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Δόξα Πατρί... Καὶ νῦν...Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Ἀντίφωνον β΄, ὁ β΄χορὸς, Στίχ. α΄.

Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ, ἀλαλάξωμεν τῷ Θεῷ τῷ Σωτῆρι ἡμῶν.Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν Ἁγίοις θαυμαστός, ψάλλοντάς σοι, Ἀλληλούϊα.

ὁ α΄ χορὸς,Στίχ. β΄. Προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει, καὶ ἐν ψαλμοῖς ἀλαλάξωμεν αὐτῷ, ὅτι Θεὸς μέγας, Κύριος καὶ Βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν Ἁγίοις θαυμαστός...

ὁ β΄ χορὸς, Στίχ. γ΄. Ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὰ πέρατα τῆς γῆς, καὶ τὰ ὕψη τῶν ὀρέων αὐτοῦ εἰσιν, ὅτι αὐτοῦ ἐστιν ἡ θάλασσα, καὶ αὐτὸς ἐποίησεν αὐτήν, καὶ τὴν ξηράν αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἔπλασαν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν Ἁγίοις θαυμαστός...

ὁ α΄ χορὸς, Δόξα Πατρὶ... ὁ β΄ χορὸς, Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ...**Ὁ** μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος ...

Ἀντίφωνον Γ΄, ὁ α΄ χορὸς, Στίχ.

Δίκαιος ὥς φοῖνιξ ἀνθήσει καὶ ὥσεὶ κέδρος ἢ ἐν τῷ Λιβάνῳ πληθυνθήσεται.

Ἀπολυτίκιον. Ἦχος β΄.

Μνήμη Δικαίου μετ' ἐγκωμίων´ σοὶ δὲ ἀρκέσει ἡ μαρτυρία τοῦ Κυρίου Πρόδρομε´ ἀνεδείχθης γὰρ ὄντως καὶ Προφητῶν σεβασμιώτερος, ὅτι καὶ ἐν ῥεῖθροις βαπτίσαι κατηξιώθης τὸν κηρυττόμενον. Ὅθεν τῆς ἀληθείας ὑπεραθλήσας, χαίρων εὐηγγελίσω καὶ τοῖς ἐν Ἄϊδι, Θεὸν φανερωθέντα ἐν σαρκί, τὸν αἴροντα τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου, καὶ παρέχοντα ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

ὁ β΄ χορὸς, Στίχ. Εὐφρανθήσεται δίκαιος ἐν Κυρίῳ, καὶ ἐλπιεῖ ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπαινεθήσονται πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

Μνήμη Δικαίου μετ' ἐγκωμίων´....

Εἴσοδικὸν, ὁ α΄ χορὸς

Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν Χριστῷ, σῶσον ἡμᾶς Υἱὲ Θεοῦ ὁ ἐν Ἁγίοις θαυμαστὸς.....**ὁ β΄ χορὸς...ψάλλοντάς σοι, Ἀλληλούϊα.**

ὁ α΄ χορὸς, Ἀπολυτίκιον. Ἦχος β΄.

Μνήμη Δικαίου μετ' ἐγκωμίων...

ὁ β΄ χορὸς, Τοῦ Ναοῦ, ὁ α΄ χορὸς, Κοντάκιον, Ἦχος δ΄, Αὐτόμελον

Ἰωακεῖμ καὶ Ἄννα ὀνειδισμοῦ ἀτεκνίας, καὶ Ἀδὰμ καὶ Εὐᾶ, ἐκ τῆς φθορᾶς τοῦ θανάτου, ἠλευθερώθησαν, Ἄχραντε, ἐν τῇ ἁγίᾳ γεννήσει σου, αὐτὴν ἐορτάζει καὶ ὁ λαός σου, ἐνοχῆς τῶν παισμάτων, λυτρωθεὶς ἐν τῷ κράζειν σοι. Ἡ στεῖρα τίκτει τὴν Θεοτόκον, καὶ τροφὸν τῆς ζωῆς ἡμῶν.

Τρισάγιον. *Ἀπόστολος, Τοῦ Προδρόμου (Πράξ. ιγ΄ 25-32).*

Εὐφρανθήσεται δίκαιος ἐν Κυρίῳ.

Στίχ. Εἰσάκουσον ὁ Θεὸς τῆς φωνῆς μου.

Πράξεων τῶν Ἀποστόλων τὸ Ἀνάγνωσμα Ἐν ταῖς ἡμεραῖς ἐκείναις, ὥς ἐπλήρου Ἰωάννης τὸν δρόμον, ἔλεγε· τίνα με ὑπονοεῖτε εἶναι; οὐκ εἰμὶ ἐγώ, ἀλλ' ἰδοὺ ἔρχεται μετ' ἐμὲ οὐ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν λῦσαι. Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γένους Ἀβραὰμ καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν Θεόν, ὑμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης ἀπεστάλη. Οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν τοῦτον ἀγνοήσαντες, καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας κρίναντες ἐπλήρωσαν, καὶ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου εὐρόντες ἠτήσαντο Πιλάτον ἀναιρεθῆναι αὐτόν. Ὡς δὲ ἐτέλεσαν πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθελόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου ἔθηκαν εἰς μνημεῖον. Ὁ δὲ Θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· ὃς ὥφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους τοῖς συναναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἱερουσαλὴμ, οἵτινές εἰσι μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν. Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ Θεὸς ἐκπεπλήρωκε τοῖς τέκνοις αὐτῶν, ἡμῖν, ἀναστήσας Ἰησοῦν.

...**Κοινωνικόν, ὁ β΄ χορὸς:** Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσται δίκαιος. Ἀλληλούϊα.